

V tisk, četrtlet in soloto
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vsa leta 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .
Po pošti:
Za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . .
za četrt leta 2 . . . 60 . . .
Vredniti in izdajati
je v gospodkih ulicah
(Herrengasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniha:
Za navadno dvestopno
vzrojo se plačuje
6 kr., če se natisne 1 krat.
5 kr., če se tiska 2 krat.
4 kr., če se tiska 3 krat.
Vse posiljenke se plača-
jejo po prostoru.
Za vsak tisk je plača-
talek (stempel) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dokoli naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 24.

V Mariboru 25. februarja 1869.

Tečaj II.

Vzhodne stvari.

V Belemgradu 19. febr. J. P.

Čeravno se Vi tamkaj v mili domovini najbolj pečate z domačimi, res prevažnimi zadevami, in pišete o zedinjenji slovenskega naroda pod eno upravno oblast, in čeravno Vam je to najbliža in najpotrebnejša naloga, vendar mislim, da se bo tudi za ta moj članek našlo prostora v predelih „Slov. Naroda“, tem bolj ker smo tudi Slovenci vezani po krvi s svojimi južnimi brati. Torej prebrnimo list, iz Slovenije pogledimo na balkanski polotok, na to divno zemljo, ki stoji zapuščena kakor neka puščava, iz ktere neprestano čujemo žalostni klic tlačanih narodov. Le malo je narodov na svetu, ktere bi bili premagovalci tako zatirali, kakor se zatirajo vzhodni narodi. Zgodovina ima izglede dovolj, ki kažejo, kako so se narodi tu pa tam tlačili, kako so izgubljali svojo narodnost in se jim je vsiljal značaj, jezik premagovalcev, vendar se je vsaj človečanstvo po mišljenji dotičnih časov in zmagnanih narodov kolikor toliko spoštovalo tudi na premaganem narodu. Ali strmine Stare Planine ječe od štirih vekov pod jarmom tiranstva, ktero se do današnjega dne ni oblačilo. V verige robstva, pravega robstva, ktere menda niso bile teže afrikanškim zamorcem v severno-amerikanskih državah, vkovali so se vsi vzhodni krščani; samo izdajalec narodni in verski se je mogel osvoboditi teh strašnih okov.

Slavne države, ki so svetu izobraženje dajale in društvene zakone utrjevale, so padle, in na pol divje morajo sedanji prebivalci teh držav živeti, samo da si rešijo življenje in čast sebi in svojim naslednikom. Kaj je denes iz starega vizantskega carstva, kaj iz bolgarskega, srbskega? Vse te države so cvetele, bile nosilke izobraženosti vsega srednjega veka do svojega propada, a denes te je strah, ko pogledaš v Bolgarijo, Bosno, Epir, Tesalijo. Vsak Turčin je gospodar „raje“, a „raja“ molči, lači solze, ali ostri svoj jatagan, nabija dolgo puško — in napočil je čas za „krist častni i slobodu zlatnu“. Ne bo se dolgo šopiril polumesec po turških bogomoljih (džamijah), skoraj skoraj bodo tudi krščanski zvonovi po vseh cerkvah vzhoda zazvonili, a mi bomo praznovali ustajenje našega naroda in njegove svobode. . . Stvari dozorevajo, in čas dela neomahljivo. S svojimi očmi bomo mogli videti svoje rešenje, in prepustiti svojim naslednikom naša dela in trud za domovino!

Naj mi vredništvo ne briše vesele nade, uvoda, ki se jej morebiti zdi fantastičen. Če ravno ni napisan deduktivno, vendar je resničen; ko bi mogel pozvati svoje rojake v naše dežele, prepričali bi se, da sem pisal, kakor reči stojé.

Že toliko časa plaši vzhodno vprašanje našo ostarelo grešnico — zahodno diplomacijo. Ona pozna struge, po kterih se bo razlilo vzhodne vprašanje, a se boji nasledkov, zlasti pa trepeče pred severnim strijem in panslavizmom. Zarad tega se ne more diplomacija iznebiti svojega posla kot čuvajkinja polumeseca, zato je zapadna Evropa vedno pripravljena vložiti svoj kapital v trohnelo zgrado evropskega osmanstva in Turku prijazne vlade so vedno pri rokah, da pomagajo evropski kapital metati v carigradske nesnago. Nadalje so diplomati, ki so bili nameščeni v Carigradu, opisovali

turške razmere kot napredovalne in v pisanih barvah kazali goljufanemu zapadu vlado in narod, ki je 400 let nepremaknen ostal na istem mestu — pravi fanatičen divjak. Popotniki po Turčiji se niso nikdar znali iznebiti svojih predrazsodbe proti krščanstvu, posebno pa proti Slovanom in Grkom. Proti prvim ne, ker so se bali Slovanstva in povsod vohali ruske rubeljne, a proti obema narodoma vkup za to ne, ker jim vzhodno življenje ni dopadalo. Tu razvajenci niso našli prikladnih hôtev, francoske kuhinje, ampak največjo zapuščenost, na nekih mestih tudi pravo nemarnost. Stvari sicer tudi pri Turkih niso bile boljše. Ali ker so dohajali le z odličnejimi v dotiko, imponirala jim je turška hladnokrvnost, ktero so menda tolmačili za pravo modrost. Ker ni nobeden teh tujih popotnikov znal narodnega jezika, in ker so prihajali v nov svet, ki njihovim ugodnostim nikakor ni mogel služiti, naravno je bilo, da so nas jutrovcane opisovali kot prave barbore, ne vredne svobode in samostalnosti. Tako smo prišli na zapadu v najslabejši glas, in zarad teh mehkužarjev in površnežev moramo še zdaj trpeti, ter se ne smemo na nikogar naslanjati, kakor na same sebe.

Vendar so se ti popisovalci naših narodov — pravi naši sovražniki — prevarili. Jutrovo ni brez življenja, turški krščanje (raja) do zdaj obsojeni na robstvo, niso mrtvi, ampak bridko čutijo udarce, ki od dné do dné na nje padajo. Raja trpi in je trpela, doler drugače ni mogla. A zdaj more drugače in bo od dné do dné bolj mogla. Že imamo tu dve državi, Srbijo in Grčijo, ki ste se povzdignile na razvalinah divjaštva in Bogme! kdor bi rekel, da niste te dve državi devetkrat više v omiki in svobodi, kakor vse osmansko cesarstvo, krvavo bi se goljufal. In že te dve državi ste Evropi nekoliko debelo zamašene oči odprle, evropski narodi vsaj na vzhod drugače gledajo kakor poprej. Mršava diplomacija pak ne more tako lahko popustiti svojih starih kopitov in zastarelih nazorov. Pač nima vsaka država svojega Bismarka, Cavarja ali vsaj Bratiana, ki bi imeli potrebno mero lastnih misli, a ne samo nekoliko makiavelističnih fraz. Sedanjim diplomatom je baš lahko za zeleno mizo srkati svojo kavo in si s kako aboto kratiti zlati čas. Naj bi ti gospodje raje gledali na nazore, ki električno prekinjujejo vse narode na zemlji kakor tudi posamezne ljudi, potem naj se oglasijo kot svetovni arepag — potem naj čuvajo mir svetovni, ko bodo težnje vesoljnih narodov izpolnjene, kolikor se slagajo z večno pravičnostjo. Potem, in še le potem jim bomo hvaležni za njih mirovno prizadevanje, a denes se moramo njihovim razcepljenim lasovom le — smijati. Kaj so vendar le počeli v Parizu? Ves svet je radovedno pričakoval modrega izreka — dočakal ga ni. Konferencija je šla brez uspeha na dvoje, porta je nategnila nekoliko mehkeje strune, a Grška je ostala trdoglavna, dokler se tudi tam kralj ni dal prevariti od diplomacije. Ali jutrovo vprašanje zato še ni zapalo: vsako leto, vsako spomlad bo na novo pretreslo evropske privilegirane diplomate in njih časnikarske pomagače, vsekalo bo Turčiji nove rane, vzhodnim pak narodom bo izbujalo nove upe. In ako se je turško-grško razmerje zdaj „previdno“ potlačilo, ali so s tem vzhodni narodi mnogo izgubili? Ne! Če se je njih tirajoča pravica letos vidoma udušila, drugo leto se z nova oglasi in bo seboj priklicala mnogo važnih skušenj ne le za narode,

Listek.

Črčkarije iz Londona.

(Konec.)

Političnih emigrantov iz Rusije se v obče ne nahaja mnogo v Londonu, in Rusi, kteri so tukaj, težé po najbolj za koristnimi svrhami: za nauk in zaslužek v inženirstvu in sploh v umnem obrtništvu. Politični grešniki in pregnanci Poljaki se povsodi nahajajo na širokem svetu, vendar najbolj prijetno jim je naseljevati se v Parizu in po drugih mestih francoskih. Angležka jim je malo po godu in okusu, zato se jih tukaj mnogo ne nahaja. Pa osoda povsodi čudno ravna z vitežkim narodom poljskim; po celem svetu oznanjujejo nesrečneži in nezadovoljniki poljski križevo vojsko proti njihovim tiranom Rusom, pa njih glas odmeva le v njihovih ušesih, njihov srd se množi le v njihovih prsih, in vrh tega še njihova nesreča na tujem jih tako vodi, da namesto Rusko škodo, le Rusko propagando širijo. Strahoviti Muraviev je marsiktero staroslavno rodbino poljsko iz domače zemlje izruval, marsikteri mogočen poljski grof, ki je poprej kraljevsko živel in nad svojimi robskimi podložniki svojevoljno vladal, si služi zdaj kukavno na tujem svetu vsakdanjega kruha. Takšna staroslavna odličnost, ki je poprej na svojih gradovih in cesarskih dvorovih Peterburških bliščela, mi je tukaj prijateljsko znana; grof staroslavne poljske rodbine ubogo ima životariti z učenjem francoskega in — ruskega, jezika svojih tiranov — strašna satira, s ktero osoda človeka bičati more. Ubožtvu ne more biti večje nego ako se oklene visokoglascega aristokratnega imena in starih predsodkov s spomini na minolo sijajnost. Nesrečnim aristokratom, ki se skrivajo pred grenko satiro svojega imena, je London mnogo priročno pribežališče: tu je prvi titel denar: kolikor imaš toliko veljaš, kolikor znaš toliko se stimaš: Si grof ali tovarjev sin, in ko družega nimaš, pometaj ulice in magazine, da se s tem preživeti moreš, nikdo se ne bo zato briga. Štimal in cenil se bodeš le po

tvojem delu. Brez vse šale, primerov je v Londonu takšnih nesrečnih aristokratov, ki so došli sem iz različnih krajev kontinenta, posebno tudi iz Italije, ki so radi, da se z pometanjem magazinov in drugim poslovanjem tako jim nepristojnim životariti morejo. Vendar takšnim poštenim ljudem, ki so v resnici voljni se z vsakim jim mogočim poslovanjem pošteno preživeti, tuji naselniki, njihovi deželani, ki so v boljših okolnostih, kolikor mogoče pomagajo. Vendar po večem je težavno poznovati ljudi, ki so ali biti želijo pošteno, ker pisani so povodi, po kterih ti pisani ljudje sem dohajajo. Nikdo zato rad imena in adrese tujim dohodnikom ne javlja, ki le nekoliko skušenj londonskega življenja ima. Najbolj pa se je treba varovati Nemških beračunov; med temi je največ profesionalnih goljufov. Nemci imajo v Londonu vsakovrstnih društev za vsakovrstne svrhe in potrebe: med temi je posebno dvoje odličnih, namreč: der „schwindler-verein“ in „der bettler-verein“. Prvi lahko da je znan po svojem delovanju blizo po celem svetu, drugi pa najbolj nas tuje naselenike v Londonu tiče. Kar bi o schwindlerverein-u najkratko omenil, mislite si stvar tako: kakšen bankrotiran trgovec ali nevredden komij priroma v London sreče iskat; tukaj si naime bodi si kje kakšno sobo za „office“ in si jo znotraj z vsem tako vredno, da je podobna prav znameniti firmi, kteri se ve da je prva potreba pisna miza, na kateri ležijo velike bukve, prav mašne bukve ali evangelium schwindlerjev; k temu še visok stol, ter tinta in papir, na katerem je vpisana firma, se ve da kakšno pošteno angleško ime kakor Brown et Comp., Smith et Son, Tompson, Robertson itd., kakor se ravno poljubi da Michl, Schulze, Meier, Müller itd. svoje ime prekrsti. Prva in najvažnija knjiga takšnega schwindlerja so namreč Didot-ove bukve, v kterih Didot vsako leto vse znamenite firme trgovske in fabrikne v mestih evropskih javlja. Schwindler se zato na visoki stol k svoji mizi pred te adresne bukve vsede, ter piše in piše dan za dnevom na različne firme, ktere si ravno izbere; iz sebe napravi universalnega trgovca, izveden je v vsem, trguje z vsem: piše v Rusijo firmam, ki trgujejo s zrnjem, poprašuje kakšne so setve ali ako bi se mu iz Odese za dobre kupčijske pojgoje en cargo poslati mogel, iz Sicilije bi si želel salpetra, kje iz Fran-

temveč pa za diplomacijo. Diplomacija se morda zdaj še veseli svojega vspeha in si poje radostne pesni, vendar naj ne pozabi koliko zadržev je sama mala Grčija napravila, naj pomisli koliko preglavice jej dela Romanija in kaj bi se le bilo, ko bi vstala Srbija, ktero obdajajo samo sorodna plemena, in bi javno ter glasno kakor Romanija tirjala svoje pravice. Diplomacija bo imela v svoji nevkretosti v določilnem času posla več ko preveč, kajti tega smemo pričakovati, da ruska država ne bo mirno gledala diplomatičnih abotnosti, in da bi se brž ko ne tudi Amerika utegnila vtikati v prihodnje razpore in se potegniti za zatirane narode na vzhodu.

S tem končujem svoje današnje pismo in si pridržujem prihodnjice enkrat kaj obširnejega povedati o srbski politiki, s katero smemo, kakor se zdaj kaže, Slovani precej zadovoljni biti.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 24. febr. —r.— [Izv. dop.] Na vseh mejah Slovenije je veselo politično gibanje. Slovenci bojujejo boj za pravico, za naroden napredek in zares se vidi, da so si zapisali pravo geslo na zastavo: niti pedi slovenske zemlje ne prepustimo več tujcem v gospodstvo, doma bodimo domači gospodarji. Boj borujete na nemški meji, ne strašite se potujčenih domačinov ne tujih naseljencev, ki nimajo razumljenja za to, da hočemo biti, kar so naši očetje bili in na tej podlogi napredovati, česté svoje slovansko rojstvo. In okrog Trsta, na drugem mejniku Slovenije se naši rojaki vrlo zavedaje in ker vse kaže, da rok križem ne držé, smemo upati, da bodo povsod svoje moze spravili v ljudski zastop. In ko sem skrajne meje drage domovine pregledal, veselilo bi me, ko bi mogel v sredini bivajoč videti, da je v centru prav naravno tudi koncentrirano narodno gibanje. Namesti tega pa slišim, da so pri skušni volitvi za naš mestni zbor na strelišči Nemci kandidate postavili, mi Slovenci pa nismo še nič takega, ki ima veliko upljiva, poskušali. Kakor brž bo kaj videti, vsaj malo, poročil Vam bom. Denes zopet stare novice, da dremljemo, da se za dnevnik še zmerom ni ničesa storilo. — Volitveni listi za mestne občinske volitve se boje že razdeljujejo. Po novi postavi, katero nam je deželni zbor sklenil, dobomo blizu 300 volilcev več. Še zdaj se prav ne ve, ali bode ta prirastek slovenski ali nemški stranki na korist. Največ je pomnožitve volilcev pri tretjem volilnem razpredu (kjer Slovenci vselej gospodijo) in pri drugem. To, da je čez 20 pensioniranih oficirjev dobilo volilno pravico, ni posebno kazno.

V Konjicah, 22. febr. [Izv. dop.] Pridonel nam je glas krez Sajčev samostan v našo lepo dolino, da se je v nedeljo večer v Celji dr. Leitmajer kandidaturi za celjski volilni okraj odpovedal. Prisiljen je bil s tužnim glasom v pričo tistega društva, katero ga je na led kandidature med Slovenci zapeljalo, živo resnično izgovoriti: ta led na katerega ste me zapeljali je presklizek za moje slabe noge, jaz na preslabi podlagi stojim, da ne bi padel. Z veliko nevoljo se je moral že za kratke dni, odkar je svojo kandidaturo naznanil, žalostno prepričati ter javno izreči: „jaz se odpovedujem kandidaturi, ker sem iz Konjic slišal, da me ondodni volilci, na ktere sem se najbolj opiral, voliti nečejo, in da si mislijo seboj pripeljati svojega poslunca, gosp. Posek-a, velikega posestnika in grajščaka.“ Jaz vam, kot Konjičar, morem kar se nas tiče, potrditi, da bi dr. Leitmajer od nas zares glasov ne bil dobil, ne od narodne ne od nemškutarke strani, ktera zadnja je v našem trgu močnejša od prve, in to iz različnih razlogov. Kolikor pa je pa nas ležeče, hočemo vsegdar svoje moči in ves naš vpliv staviti na to, da Nemci enkrat k prepričanji pridejo, da slovenski volilni okraji ne smejo več biti tekališča na kant prišedšim, ali pa slavolačnim, nemškim kandidatom, ker mi naših kandidatov v veliko Nemčijo nikdar ni-

smo vrivali. Pa tudi ne dovolimo več, da bi se Nemci še dalje v naši „mali deželi“, ktere nikdar niso dobro oskrbljevali, dokler so oni gospodarili, — še dalje v našo gospodarstvo vrivali. Pri nas velja kot prvi dogma ameriška Monroe-doktrina: Vsakemu Slovincu izročimo mi zagovarjanje naših pravic, Nemcu pa nikdar! Iz drugih razlogov so se zedinili nemškutarji svoje glase dr. Leitmajerju odreči, da si tudi oni nočejo po svojega pooblaščenca na posojilo v Celje hoditi, posebno pa po uradnika ne, kateri je prisegel, da na napravljene ustave ne sme majati, „domači prvi neprijatelj mi ni nikoli tak sovražnik, kakor tuji prvi prijatelj, kateri do mene nikakega čutja imeti ne more.“ Kar se programa tega novega kandidata tiče, si je on program dr. Leitmajerja prisvojil, v tem obziru imamo mi tedaj z enim in tistim govoriti. Kar se pa oseb, njih lastnosti in zmožnosti tiče, so si ta dva gospoda različna kakor luč in tema; sicer prvi vam je že poznan, hočem še vam na kratko malo družega popisati, vi pa sodite o njem, kakor vam je volja.

G. Poseka oče je bil veliki posestnik in gospodar grajšine „Pogled“ blizu Konjic. Svojega sina je dal v Celje v šole, kjer je štiri razrede glavne šole dovršil. Kar se je tu naučil še zdaj zna, če še ni že kaj pozabil. Podložnike tlačiti se je pri svojem očetu doma privatno izuril, ko še je ta patrimonijalno sodno oblast imel, in ko so mu še kmetje robotati morali. Ko pa je leto 1848 kmetom dalo svobodo osebe in svobodo pestevstva, poprijel se je ta grajščak „brez službe“ poljedelstva, in zdaj opravlja gospodarstvo pri svoji materi, ktera je še posestnica premoženja po svojem možu. Iz tega vidite tedaj, da se je ta gospod nekaj učil, in da tudi nekaj zna, — koliko bo tudi vsakemu nepoznanemu jasno. Iz teh lastnosti sledijo tudi druge, ktere se kažejo posebno v okrajnem zastopu.

Tu po izgledu veleslavnega grofa Oktaviana Kinskega na Českem s svojo občino ravna: tu se še kaže njegov grajščinski duh v celi svoji goslosti, češ da je on sam poklican govoriti, vse ravnavi in svetovati, in da so vsi drugi dolžni ubogati, kakor njim njihova „kratka podložna pamet“ zapoveduje. Za tega del mu odborniki okrajnega zastopništva, kateri so zraven tega tudi volilci, svojih glasov ne bodo dali, naj si g. Ribič okrajni sodnik, in Juri Wagner, njegov pomočnik, prizadevata, kakor si hočeta. Živi se sicer te dni pri g. Poseku „in dulci júbilo“, in to nam je zadosti, ker vemo, da ne zmagamo, narodni stranki pa tudi nič ne škodujemo. Zakaj bi tedaj tako malo nevarne stvari tudi svojega veselja ne imele. Omeniti še moram, da naša gori omenjena uradnika naravnost proti dr. Leitmajerju agitirata, ker se bojita menda, da bi prehitro na taki način okrožni svetovalec postal. — Konjičani sami rečejo, da so prepričani, da njihov kandidat ne zmaga, ali oni narodnemu za tega del svojih glasov ne dajo, da se pre ne bi reklo, da je g. Žuža enoglasno izvoljen, kakor dr. Razlag.

Iz Belega grada, 18. febr. [Izv. dop.] Dolgo Vam že nisem pisal, zdaj Vam pa vendar le moram. Gotovo so tudi Vaši čitatelji radovedni izvedeti, kaj se tú dela in ali je kaj upanja, da bi se Srbija otresla svoje letargije, v katero je bila skoraj že do cela zabredla. Smem Vam trditi, da je naša vlada ono toliko kritikovano politiko prijateljstva z Magjari — zapustila, in da se resnično približuje Romaniji, Grški, pa tudi s Turčijo ne stoji v največjem prijateljstvu. Vladni organ „Jedinstvo“ je to že večkrat izrekel in ravno zdaj bo izšel članek napisan v najvišem krogu, v katerem se bo dokazalo, da mora biti srbska politika narodna politika, in da samo velika Srbija more poravnati stare grehe in popraviti, kar se je tolikokrat zamudilo. Ako bi v Srbiji tudi tako hitro ne prišlo še do vojske, — kar je odvisno od okolnosti — držali se bomo v prihodnje le narodne politike, in bomo vsegdar pripravljeni za vse dogodbe, ki bi se utegnile primeriti. Zdaj se pri nas prav pridno dela v zadevah nove svobodne tiskovne postave, o prestroju „sovjeta“, porotnih sodnijah, odgovornosti ministrov itd. Ako bo poletje mirno, imeli bomo morda letos najvažnijo skupščino, kolikor

coske ali Nemške vina itd., kar si koli bodi. Se ve da, vse one firme ne vedo in si ne mislijo, da ta veliki kupčevalec je siromak in mnogokrat komaj toliko ima, da listno poštnino plača; ali še za ta denar svojo obleko zastavi. Marsiktera poštena trgovska hiša na kontinentu se zelo razveseli dobiti priliko stopiti z Londonsko firmo Brown et Comp. v trgovske opravke, saj Angležka je po mnogih mislih za trgovino izvoljeni srečni Eldorado. Ko schwindler na svoja vprašanja odgovore in muštre dobi, začne živo naročanje tega in onega; svoj kredit stavi na reference drugih prijateljev. Pa ko bi še te reference ne zadostile, pošlje „valeur de portefeuille“ namreč mejnico sprejeto, po katerem družniku druge schwindler-bande. Nahajali so se primeri, da so takšni tatje kot reference imenovali, Rothschilda, Baringa ali banko angleško, in da se uboge žrtve na kontinentu niso drznile pri teh refencah popraševati, če res poznajo Browna et Comp. in da so se požurile naročeno blago brez kake sumnje poslati. Ko naročeno blago dojde, ga schwindler kar mogoče brž in v izgubo proda ali zastavi, dobljen denar shrani in svoj začasni „office“ zapusti ter ime drugač prekrsti; se ve da, njegovih in mejnic njegovih sobratov tatov nikdo ne izplača, in izgubljenega po trgovsko ukradenega blaga nikdo ne vrne. Organizacija nemških schwindlerjev v Londonu je mnogo zapletena in zavozlana: včasih se zbira jo in shajajo ti ljudje skupno v City in se tako pogovorijo kakšen velik schwindel vzajemno izpeljati. Jim stvar dobro izteče, dobro vsem, spodleti ali se njihova goljufija razsveti, odneso prvaki schwindlerske pete in njihovi kukovi pomočniki za nje trpijo. Na svetu pa tudi ni mirčesa, ki bi se toliko metafizično kakor ti trgovski tatje: v vsaki potrebi si prekrstijo ime, spremeniijo stanovanje in poslovanje; njihova sreča in nesreča se pa vrta na vedno tekočem vretenu. Da bi te schwindlerje in njihovo mnogovrstno poslovanje in pisano življenje popisovati hotel, imel bi mnogo omeniti, pa to ni tukaj moj namen, temuč le na kratko kontinentalnih pribežnikov v Londonu omeniti —

Nemški bettler-verein imenujem nek adressen-bureaux za vse nemške beračune, ki sem dohajajo. V tem bureaux-u namreč se dobijo za primerno

plačilo adrese poštenih in premožnih Nemcev v Londonu. Adrese pravim se dobivajo za „primerno“ plačilo: bettler-verein namreč po priliki zna, koliko je ta ali oni poštenjak vreden dati novo došlim nesrečnikom in zato več ko beračun dobi, več ima za adreso plačati. Za ilustracijo omenim, kar sem nedavno pri enem svojih znancev in prijateljev videl: Prišel je k njemu tak beračun prositi pomoči; moj znanec mu da pol krone (1 gld. 25. v srebru), da bi se ga znebil, pa berač tega daru ni hotel vzeti, rekši, da mu je premalo: za vašo adreso imam plačati pet šilingov (2 gld. 50 kr.). Odličnim Nemcem se tukaj vedno treba varovati onih izvrzkov iz Nemčije, da jim niso nadležni. V obče so pribežniki s kontinenta pisane prilike in njih šola in skušenje iz življenja človeškega prav različne. Mnogo ljudi priroma celo nepremišljeno v London in druga mesta angleška, misle da ako le sem doidejo, srečo gotovo najdejo; pa veliko se jih strašno vara: dogodkov se nahaja, da več takšnih nesrečnežev je tukaj brez vse pomoči revno glada poginilo; ljudem ki niso pripravi rokodelci, včasih nikakor ni mogoče najmanjšega poslovanja za pičel živež dobiti: kdor se sem podá brez znanja jezika angleškega, brez znancev in prijateljev, brez introdukcij h kateri familiji ali društvu, ta greši proti milosti božji in človeški in brž se bridko kesa svoje nepremišljenosti. Najzlostnejši prikazi takšnih nesrečnežev se morejo videti po londonskih ulicah, pa tudi po družih mestih angleških; človeka ki menda nikoli poprej ni mislil, da bi bil kedaj berač, prisilila je tukaj nesreča, da treba mu ali beračiti ali umreti. Marsikteri odličen obraz, ki je menda pred malo leti še v ponosu in veselju cvetel, vidiš tukaj mrtvaško vpaden in z srčno muko in obupnostjo oblečen. Človek, ki je bil vreden se v sijajnih salonih veseliti in družiti, koraka ti s tožnim glasom peva — da rekel bi jokaje — beraško pesem, da se ga vsmiliš in mu kakšen peny vržeš. Ali ker druga nič ne zna in nobenega dela ne dobi, nabira cvetice ali si kupi kakšnih majhnih maleenkosti, da s temi milosti prosi, ker drugače beračiti je na Angležkem prepovedano, in brez takšnih primočkov bi tudi mnogim celo nemogoče bilo za dar nagovoriti. Mnogi teh nesrečnežev so največega pomilovanja in vse pomoči vredni; pa kdo jih more iz velike množice najnesramnijih beračunov

jih je do zdaj še v Srbiji bilo. Tudi v drugih stvarih, posebno za ljudsko izobraženje se skrbi. Sedanji minister uka, Dimitrije Matić postavil si je za svojo glavno nalogo, ljudsko izobraženje temeljito izboljšati in povzdigniti. Svoje delo je pričel z osnovnimi šolami, povsod je že upeljal nedeljske šole, učiteljske zbornice, katerih se on v Belem gradu zmerom tudi sam udeležuje in se prav živo spušča v debate o načinu, kako naj bi se izboljšale osnovne (ljudske) šole. Tudi je dal napraviti osnovo, kako bi naj se povzdignila književna trgovina, odpravil je uvoznino za knjige in strokovne izdelke. Nedavno se je ustanovilo tudi kmetijsko in gospodarsko društvo. Kakor vidite, začeli smo se na vse strani prav živo gibati!

Ravnokar sem dobil „Slov. Nar.“ in v njem zanimljiv životopis nesrečnega Maurija, pa tudi poziv, da jaz kaj več o njem pišem, kaj je namreč Mauri tu v Belem gradu delal. Jaz sam nisem bil z njim znan notri do lanskega leta: Lansko pomlad pa se mi je v gostilnici pri českem consulatu predstavil za mojega rojaka — Slovenca, ali znal sem od drugih, da je potepuh in ogleduh. Takrat mu menda tū niso cvetlice rastle, kajti bil je umazan in razdrapan, in je hotel milosti iskati. Že poprej me je nek častnik — Čeh po rodu — nagovarjal, naj mu pomorem do kake službe. Pri tem je tudi ostalo, ker bi jaz nepoštenjakom itak nič dati ne mogel. Kasneje sem ga še enkrat videl v Belem gradu v družbi Slovenca, vojnega lekarnarja Plesničarja. Takrat je bil že bolje oblečen in mi pravil, da se zopet vrne na Slovensko, in da iz nova ustopi v kako semenišče. Na to je izginil iz Belega grada. Po knježevi moritvi se je zopet pokazal in pravil, da hoče prepotovati vse slovanske dežele. Od tega časa se ni o njem nič čulo, dokler nismo v časnikih brali, da se je v Ruščuku dal rabiti za turškega ogleduha. Meni je o tej stvari pisal sam g. Tuminski, ki je potoval z Bolgarom Ivanom Sokolovom v Odeso, ktera oba je hotel turški paša zasačiti. — Tudi jaz kakor vsi tukaj, sem mislil, da je Mauri Slovenec. Videl sem ga že poprej v Ljubljani, ali poznal ga nisem in tudi njegova narodnost mi je bila neznana.

Tukaj je Mauri varal tudi srbsko vlado. Ona ga je enkrat poslala v Albanijo k katoliškim Arnavtom, pa se je tudi tam sumljivo obnašal. Kot učenec je živel prav dobro, imel je stanovanje, obleko, jed in še kakih 10 cekinov na mesec, ali vendar se ni mogel iznebiti nepoštenosti, varal je, kjer je mogel.

Konsulu Kalaju se je predstavil kot dopisnik tujih listov. Konsul mu je brž pomagal in ga rabil za svoje namere. Tako ga je poslal v Hrvaško in Slavonsko granico, da bi tam kaj nabral. Ali nek krajiški kapetan mu je štrečno zmedel, ga zaprl in v Zemun kot potepuha poslal. Iz Zemuna je M. telegrafiral Kalaju in tekoj potem so ga izpustili iz zapor. Tudi srbska vlada ga je bila najela za korespondenta, dokler ga ni poznala. On je namreč dobil 250 tolarjev samo, da bi tujim listom telegrame pošiljal iz Zemuna. Ko se je pa vlada prepričala, da je M. dušna propalca in da poleg tega vodi še dvogubno politiko avstrijsko in srbsko, dali so mu popotni list.

Tudi s pravoslavno duhovščino se je vedel poprijazniti. Z vladikom ali kakim arhimandritom si je vedno znal kako zvezo pridobiti, in tako ga je mnogokrat na 6 mesecev zmanjkalo iz Belega grada. Med tem je bil kje v kakem samostanu, kjer je dobro jedel in pil, potem pa je izpitan zopet prišel v mesto in tekal od enega do drugega lagat in varat!

Politični razgled.

V državnem zboru je Plankensteiner ministra za uk interpersonal, kedaj misli zbornici predložiti postavo za uredjenje ljudskih šol. Minister Hasner pak je odgovarjal na dr. Tomanovo interpelacijo, zastran izdane ministerjalne naredbe glede šolskega nadzorstva. Djal je, da vlada ne more

in goljufov vselej spoznavati? Vsak ti pripoveduje svojo tugepolno povest in nesrečo, pa te tugepolne povesti so vedno iste in si vse enake: ponajveč jih je izmislenih in umetno nasnovanih goljufati ljudi, ki jih hočejo poslušati. Za takšne povesti tudi oni bettel-verein skrbi, da jih onim svojim klientom pradaja in jih pripovedovati uči, ki nimajo sami tako dobre domišljije, da bi si ž. njo koristiti mogli.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chochaloušek, poslovenil Podgoričan.)

III.

Grobovo tiho je vse okrog, tako, da ne bi tekoj veroval kdo, kako je mogoče, da je tu tisoč in tisoč vojščakov v taboru; ni ga nikakoršnega glasu, ni najmanjšega genotja, le veter časi zažvižga po pusti plani, ali vendar če tenko vlečeš na uho, zdaj pa zdaj slišiš, kako plajtajo šatorji, ko se veter vpira vanje, in po tem poznaš, da znaš kamo, da veš v tabor in po taboru, kjer ni nikjer nobenega živega ogorka več, da ne vidiš čisto nič. Kader za malo časa neha veter, čuješ, kako se zadevle orožje oborožje, neprenehoma se čuje štopot, in poluglasen šepet veje po taboru, edino znamenje, da ni še vgasnilo vse življenje tukaj, kjer je tak bojni hrup kraljeval zvečer.

Tiho se neka moška postava bliža z južne strani kraljevemu šatoru sredi tabora; vselej ga začuješ, kader se z nogo zadene ob kaj na tleh, ali pa ob kak ogorek ali plahito. Da si je taka tema in hoja težka le-todi, vendar se ne zmoti s pravega pota. Že je blizu tiste čete, kateri je kraljevič ukazal semkaj — tabora na brambo, in na uho vleče poluglasni šepet te bojne čete.

„To je vendar vrag.“ — godrnjajo posamezni, „zora bo kmalu, sovrážnika pa ni še ni sluha ni duha!“

„Zastonj smo se veselili boja in bojnega krika denes.“ — opazijo nekteri „vedigabog, kje sta kraljevič in vojvoda, obljubila sta nam boj instavi uho in vleče na-nj; na enkrat se zopet premakne in tiho korači na-

čakati uresničenja naredeb nekterih paragrafov in je odvisne storiti od več ali manje prijaznosti deželnihi zborov. Med paragrafe postavbe 25. maja 1868 spada §. 2, po katerem je uk od cerkve odločen. S tem so ob veljavo prišle vse naredbе, ki so uk duhovnikom v roke dajale. Vlada ima nalogo in pravico skrbeti, da se volja zakona izpolne. — Dr. Toman ometuje odgovor ministrov, Sturm govori za ministra, Giovaneli in Svetec podpirata Tomana, zadnji kaže, da je zbornica in vlada nedosledna in teorije menjava. Minister Hasner je vladno ravnanje zagovarjal, ktero se mu ne zdi zoper ustavo in postavu. Prešlo se je na dnevni red.

V Zagreb pride več deputacij pozdravit cesarja, kedar pride tje. Iz Oseka pride na čelu odposlanstva grof Pejačević. — Pravijo, da cesar namerava iz Zagreba iti v Reko in bode obiskal pobrežje jadranskega morja, kakor tudi Trst, morda celo otok Vis, pri katerem je slavno bojišče predlanske pomorske bitve.

Ogrske volitve se krvavo vrše. Med volilci Hollanove in Dienove stranke se je te dni vnel tak razpor, da so se dejansko napali in ostal je eden mrtev, več pa jih je ranjenih.

Srbska vlada se po svojem listu „Vidovdan“ zahvaljuje ogerski v imenu srbskega naroda za javno razpravo v pravdi proti prognanemu knjezu Karažorževiću ter „upa“, da bodo više sodnije obsodbo potrdile.

Bavarska zbornica poslancev je potrdila šolsko postavu v cerkvenem zmislu s 114 glasovi proti 26.

Prusovski poslanec v Parizu zatrjuje na Bismarkov ukaz v svojih razgovorih z Napoleonom, da Prusija ne misli na vojno, temuč resnično želi mir ohraniti. — To pa so vse večne litanije.

Iz Italije je prišel te dni vladen pooblastenec Cagari na Dunaj, da bi pri denarnih velikostih dobil več posojilo, kakor se pravi na podlogo cerkvenega premoženja.

Pepiri med Belgijo in Francosko zaradi železnice, iz katerega so nekteri listi že vojsko videli, utihnil je popolnoma, ko je belgijsko starestvo potrdilo z vsemi zoper sedem glasov postavu zaradi železnice, o katerih so Francozje vpili, da so jim škodljive. Samostojni francoski listi so vladnim nasproti vedno zagovarjali, da je Belgija na poti pravice, in da noče Francozke na boj klicati. Res ni misliti, da bi 4 milijoni Belgijcev iskalo razpora s 40 milijoni Francozov.

V Carigradu kraljuje veselje, da se je razpor z Grki brez vojske končal. Neprijateljstvo s Perzijo ktero bi bilo Turkom jako škodljivo, ako bi se bila grška vojna uvela, mislijo odstraniti, ker Rusija Perzije ne „ščuje“ več.

V Španiji so ustavodejni kortes volili za prvosednika Rivero-a, ki je po svojem mišljenju zmeren republikan in spoštovan pri vseh narodnih strankah, med ktere nisti šteti stranki pregnane kraljice Izabele in Karlistov. Ali bo Španija republika ali monarhija, določilo se bo kmalu. Provizorična vlada se je svoji delavnosti odpovedala. Prim je izrekel, da se je skladal s svojimi tovariši v dozdanjem vladanji, da hoče še dalje svoje življenje posvetiti edino le svobodi. Nasvet nekterih kortesov naj se izroči dozdnanji vladi zahvalnica, in Seranu naroči novo ministerstvo zbrati, je bil sprejet, da si so republikanci ugovarjali. Veliko težavo dela Španjcem upor na ameriškem otoku Kuba, ki je spadal od nekdanji in si hoče zdaj samostojnost privojskovati.

Razne stvari.

* (Skrivna dela.) Nemški kandidat v Mariboru prav po tihem vabi volilne može k shodom boje se menda, da bi ga kak narodnjak ne motil v njegovem agitovanji. Denes je sklical shod v št. Lenart, in v saboto ga hoče eno uro pred volitvo sklicati v Mariboru. To skrivanje nam

zmago, a zdaj?“

„Nista še tam, kjer bi morala biti,“ — šepne sam sebi ta možki, in nehoté se ozre na kraljev šator.

„Če zastonj čakamo tu-le,“ — zahudi se nekdo meji četo, „presneto da, kar v oči se bodem posmehoval denes zjutraj obema: kraljeviču in vojvodi.“

„Saj se ve da!“ — odvino nekteri „belajski župan je zvit kakor lisjak, ali naše strpnosti ni tako hitro konec. Ker pa kraljeviča in vojvode še zdaj ni nazaj, to je podoba, da še zdaj se nekaj kuhain kar koli kuje.“

„Kuje se kuje nekaj,“ — vzdihne ta možak, ta skrivni poslušalec, „ugnili ste.“ — Zdaj pa krene naravnost h kraljevemu taboru tako, kakor bi videl, kam gre, in kakor bi dobro vedel pot. Ali na enkrat se v tibi noči raztegne krič z juga, kjer kraljevi perjanici čakajo v zasadi, — krič, ki je kosti prešinil bojnikom in kri razvnel jim; — krič, znan vsakemu vojščaka, krič tak, kakoršen se vije in izmiče vojščakom iz prs takrat, kader zagledajo sovrážnika. Krič za krikom se vrsti, da naposled vstane nepretrgan krič in vik, hrup in žverket krutega boja.

To trenutje obstoji možki, ki se bliža kraljevemu šatoru, obstoji precej, ko prvič zagrmí nočni krič.

„Ali je mar resnico govoril Tomažević, ta izgubljeni sin,“ — omeni sam sebi poluglasno, „ali so mar Vukmanu na pogubo njegove namere?“ —

Na enkrat se drugič razlegne krič v tej temni noči, zdaj zopet, čuje bojni hrup. „Ha!“ — vikne skore na glas, „moji bratje v boji, jaz pa oprezvam todi okrog, ali nisem vreden smrti!“

Že se hoče obrniti, pa obstoji zopet tako, kakor bi bil primrznil k tlam; zopet se obrne h kraljevemu šatoru, stegne glavo naspred, kakor bi hotel z očesom podreti to strašno temo, da bi videl, kaj sti senci, ki sti šinili mimo njega. Nič več ne čuje bojnega krika, k kraljevemu šatoru nastavi uho in vleče na-nj; na enkrat se zopet premakne in tiho korači na-

je celo nova prikazen pri takih prilikah, pa mož mora že vedeti, zakaj se luči boji.

* (V Kranji) na gimnaziji so razpisani dve profesorski službi, ena za matematiko in naravoslovje, druga za jezikoslovje. Plača 735 gld.

* (O slovanskem knjigotrstvu), naime kako se skuša zboljšati ravno zdaj v Srbiji, smo prinesli v 21. listu članek iz „Zukunft“, in sicer zato, da bi se med nami možje našli, kateri bi Srbe posnemali in to za narodno literaturo prevažno stvar v roko vzeli. Omenjeni časopis prinaša v listu 22. t. m. zopet nekoliko nasvetov, ki so tem bolj obzira in izpeljave vredni, ker ima vrednik onega lista kot star literat skušnje v tej zadevi. On nasvetava, da bi se na Dunaji velika vseslovanska knjigarna ustanovila in trdi, da bi to ne bilo posebno težavno. Početje bi se ustanovilo na delnice po 200, 100 in 40 gld. in s prestovoljnimi doneski. — Dasiravno bomo morali tudi potem še po naših mislih gledati, da se vredi slovensko knjigotrstje pri nas domá, in menimo da je važno, kar je o tem naš dopisnik iz Opčine spregovoril, naj bi se namreč knjigotrststvo po agentih in celo semnjih širilo med ljudstvom: vreden je tudi oni nasvet premisleka in bodé ustanovitev take občeslovanskeknjigarnice za slovansko književno vzajemnost velike koristi. Iz skušnje vemo, da bi marsikter Slovenec véasi rad dobil klasike tega ali tega slovanskega jezika. Pa ker se ne ve kam pónje obrniti, in dostikrat tudi nima kje pozvedati, opusti vse, kar je dvojna kvar.

* (Tožbo zoper „Marb. Zeitg.“) mislijo, kakor slišimo, vložiti nekteri volilci, ki so volili 21. jan. 1867 in so bili popred tisti večer pri shodu tedanjega narodn. volilnega odbora. V 23. št. „M. Ztg.“ se namreč v nekem volitvenem pismu, ki je na prvi strani tiskan s podpisom „Wahlberechtigter“, izreka, da bi utegnili „kakor pred dvema letoma“ tudi letos volilci „na pol pijani“ glasovati. Ker se torej tu naravnost volilec 21. jan. 1867 javno očita, da so pijani „svojo najvažnejšo pravico udeleževanje postavdejnosti vršili“, nahajajo omenjeni volilci v tem očitanju razžaljenje svoje česti. Za zdaj moremo kot zanesljivo povedati, da je g. Pavel Mihelak, volilni mož iz Gabernika pri gorénji Poljskavi, ki je predlanskim glasoval za dr. Vošnjaka in Brandstetterja, svojo tožbo že odposlal na c. kr. okrožno sodnijo v Celje. Za njim jih pride gotovo še več, ki si takih surovosti ne dadé tako meni nič tebi nič v zobe bljuvati. Nekoliko šole v skušnjah nemškutarskim kričacem ne more škodovati.

* (Iz slov. bistriške čitalnice) Že v 16. št. „Slov. Nar.“ smo omenjali vspesnega delovanja sicer mlade in majhne bistriške čitalnice. Zadnjo nedeljo smo se iz nova prepričali, koliko bi nam mogla taka če tudi še tako majhna društva v naši narodni stvari pomoči, ako bi čitalnična vodstva svojo nalogo tako marljivo spolnjevala, kakor se to godi v Slov. Bistrici. Prostor nam za danes ne dopušča obširno popisati zadnjo besedo. Naj torej le ob kratkem povemo, da se je bilo zbralo skoraj 150 kmetov, večidel posestnikov, nekoliko tudi volilnih mož. Meščanov ni bilo, pa jih tudi ni nihče pogrešal. Igrala se je igra „Bob iz Kranja“, ali lokalizirana: „Krapci iz Poljskave“. Igralci so svojo nalogo prav dobro izvršili, posebno se je odlikoval Grabež in Kovačeva hčerka. Radi bi imenovali imena, ko bi se ne bali, da bi se komu tu ali tam v greh ne šteló, ako bi se izvedelo, da je pripomogel narodni strani, zbrano ljudstvo je bilo prav hvaležno in je prav pazno sledilo igri, kakor tudi govorom. Zandarji in oddelek husarjev so skrbeli, da so se mogli Slovenci brez nevarnosti zbrati k podučljivi veselici. —

* (Iz Ljubljane.) Po izgledu goriških in novomeških vrlih dijakov, hočemo tudi ljubljanski dijaki naša prvaka in pesnika V. Vodnika in Fr. Preširna 28. t. m. v ljubljanski čitalnici slaviti. Zatorej vabi podpisani odbor uljudno vse č. rodoljube in sploh vsacega nam pravičnega možaka, da

prej, da se ne bi slišale njegove stopinje, naravnost h kraljevemu šatoru, kamor ste izginili obe prikazni.

Pred vhodom v šator obstoji; zavesi sti na pol odgrnjeni, in meju njima nekdo na videz stoji na straži; ali ves zameknjen je v šator, sicer bi moral zapaziti nenadnega svedoka, ki je skoro prav pri šatoru, in ko obstoji, uide mu poluglasno: „Radič!“ — očito, da pozna, kdo je ta stražnik.

„Kdo je v šatoru?“ — oglasi se notri kralj Štefan. „Sliši se bojni krik, kdo je to, oh! ali si ti, sin moj? zakaj pa se ne oglasiš? zakaj ne nabeluš vojsčakom?“

„Ne mudi se!“ — opomni Radič poluglasno.

„Ha, kaj je to!“ — plašno vskrikne kralj Štefan, da se daleč po taboru razlegne ta grozni vskrik tako, da bi vsi slišali ga, ko bi ne bili zamaknjeni v boj v dalečini.

„Sin, zakaj sežaš k meni?“ — vikne kralj, ne z navadnim glasom, smrtno je zagrgral.

„Pomisli na Boga, prokleti sin! Kazen nikoli ne praznuje — Ilija! Ilija! osveti — — —“

Vse je tiho zopet; Radič globoko vzdihne na vhodu. „Dovršeno je zdaj!“ šepne sam sebi, sneme kalpak z glave in otare si pot s čela.

V tem nekdo iz šatora pribeži tako naglo in plašno, toliko da ni podrl močnega vojevođe. Ali ker ničesa ne čuje, ni ne vidi, ulije v temoti dalje, da menda sam ne zna, kamo, kakor tak človek, ki mu je smrt za petami, tak tudi kar dere naprej, samo da bi ubežal.

Vojevoda Radič skoči za njim in zagrabi ga.

„Kam bežiš, šleva? Osveti se, Tomažević!“

Ali Tomažević mu ne odgovori, prestrašen gleda h kraljevemu šatoru. —

„Kaj ti je?“ — povpraša ga Radič, „treš se tako, kakor trepetlikovo listje, tako si bled, da se ti po noči pozna. Moški bodi moški!“

„Ali si ga videl?“ — povpraša Tomažević, a ustna se mu treso.

(Dalje prih.)

se blagovoljno svečanosti vdeležé, ter se tako vrednejše in sjanejše proslavljajo zasluge naših nam nepozabljivih pesnikov. Da se beseda ni preje napravila, krive so bile marsiktere zavire, na ktere je „besedin“ odbor naletel. Program besede je tale: 1. Prolog; 2. Vojenska, česki zbor; 3. VII. Air Varié pour Violon par Beriôt; 4. Deklamacija; 5. Kdo je mar? besede Koseskega, nap. Ipavčev; 6. Nova pisarija, dialog, zl. Preširen; 7. Popotnica, zbor; 8. Novci za diplomu, burka v enem djanji, iz českega prevodil prof. Fr. Rebec. — Vstopnina 40 kr.; veči doneski se zadovoljno sprejemajo. — Čisti donesek se porabi za Vodnikov spominek. — Vstopnice se dobivajo pri g. Bučarji pred Franciskanskim mostom. Začetek ob 1/8 zvečer.

Odbor.

* (Volitev deželnega poslanca v Celji.) Nemški kandidat dr. Leitmayr se je zdaj sam kandidaturi odpovedal, kakor on pravi zato, ker se je našel drug „verfassungstreuer“ poslanec, kakor pa naši znanci zagotavljajo, zato ker ni imel upanja, dobiti le en sam glas. Boljša prihodnost tudi ne čaka novega nemškega kandidata g. posestnika Proseka, kterega bo menda zdaj nemško politično društvo pohvalilo kot velikega prijatelja slovnaroda, kakor je prej hvalilo dr. Leitmayerja. Da bi jih plent vse te prijatelje!

* (Preteklo leto) se je ustanovilo na Štírkem 55 novih društev, dva pa sta razpadla.

* („Danica“) ne more pozabiti, da smo jej bili malo po prstih potolkli, ko je bila več kot pobožna in je svojevoljno jela kandidate postavljati. Tudi v zadnjem listu ima dva dopisa, ki svoje rogove proti „Sl. Nar.“ obračata. Vse skupaj pa ni družega, kakor topo zaganjanje predrznega hinavca, kterega „Triglav“ takole opiše: „Mi ne moremo nič družega o njem reči, kakor da mora biti na službo naših nasprotnikov, ker hoče vrsto slovenskih volilcev preotliti in tako nemškemu kandidatu pomagati. V tej misli nas še bolj potrjuje, ako v roko vzamemo nesramna (infam) pisma, ktera isti gospod slovenskemu duhovstvu razpošiljava in zoper našega kandidata s pripomočki agitira, ki mu ne delajo niti kot Slovincu niti stanu pisalčevemu časti“. „Triglav“ obeta — da bo po volitvi tega „čudnega sanjača“ ime imenoval. Mi mislimo, da ni vredno s tacimi vrtalci puliti se. V savinski dolini se tudi te sorte „narodnjaki“ smejo s celjskim nemškutarskim društvom zoper narodnega kandidata vezati, pa bo vse eno izvoljen.

* (G. Kosar) piše v „Dan.“: Ker se mi je iz zanesljivega vira naznanilo, da menda res mnogi volilci v savinski dolini nameravajo pri prihodnji volitvi deželnega poslanca v Celji za mene glasovati, naznanjam tukaj očitno, da me ni volja to kandiduro prevzeti, temveč da se strinjam tudi jaz popolnoma s celjskim volilnim odborom, da naj se glasovi vseh rodoljubnih volilcev družijo v osebi iskrenega rodoljuba g. Ivana Žuža.

Slovenskim pevcem in prijateljem slovenskega petja v Savinski dolini.

Ker je v večih krajih Savinske doline, kakor v Celji, v Žavcu, v Laškem, v Šent-Jurji, v Vojniku itd. več že dobro izurjenih slovenskih pevcev in pevk, ki bi se vkupnega slovenskega petja radi vdeleževali, in ker je število teh pevcev in pevk na enem samem mestu premajhno, da bi sami za-sé dosti zdaten in močen zbor ali kór napravili, se je misel in želja izbudila, da bi se vse te po več krajih raztresene pevske in sploh muzikalne moči združile v eno samo močno pevsko društvo, ktero naj bi se na priliko imenovalo „Slovensko pevsko društvo Savinske doline“. — Namen tega bi bila gojitev in povzdiga slovenskega petja in naprava vkupnih pevskih in sploh muzikalnih predstav zdaj na enem, zdaj na drugem kraju v Celji, v Žavcu, v Šent-Jurji, na Laškem, v Vojniku itd. — Ta namen bi se prav lahko in brez vseh imena vrednih stroškov dosegel s tem, da bi se pevci in pevke vsak na svojem mestu, — za svoj glas — dobro naučili enih in tistih, jim od društvenega vodstva poslanih slovenskih pesem, in da bi potem vselej pred vkupno produkcijo vkupno veliko skušajo imeli, pri kateri bi kak muzikalno izobražen in zato sposoben gospod vodil vkupno petje in pevce privadil k enakomernemu, živemu, natančnemu in čistemu petju, kakoršno petje se od vsacega umetnega društva zahtevati mora. — Stroški tega pevskega društva bi bili tako majhni, da bi ne bilo menda treba več kakor k večjemu po kakih 10 krajcarjev na mesec plačevati, ker bi le za pisanje pesem in za luč nekaj denarjev potrebovali. Zraven tega bi pa društvo tudi podporne ude imelo. — Ker se pa po postavi pravila vsakega društva morajo visoki c. k. namestniki predložiti, se s tem vsi slovenski pevci in prijatli slovenskega petja v Savinski dolini uljudno vabijo, da naj bi se v razgovor te zadeve in za ustanovljenje društvenih pravil v prav obilnem številu zbrali v nedeljo 28. februarja to leto ob petih popoldne v dvorani Celjske čitalnice, ktero nam je čitalnično ravnateljstvo v ta namen prijazno prepustilo. Tisti gospodje pa, kateri bi bili zadržani k temu razgovoru osebno priti, naj svoje misli in nasvete pismeno enemu ali drugemu spodaj podpisanih naznanijo. — Z družinimi moči bomo lepo društvo ustanovili. Zdravil!

V Celji, 18. febr. 1869.

Matevž Koželj, d. Ipavic, dr. F. Bratkovič, Levičnik, Gregorič.

Dr. Ferdinand Duhač,

odvetnik v grajskih ulicah št. 141 v Mariboru.